

ادعاهای جعلی پان‌ترکیسم و ستارخان میهن پرست

۸ آذر ۱۳۹۳ ساعت ۱۹:۰۲

کامروز خسروی جاوید گفت: بعد از استقلال جمهوری آذربایجان، نویسندگان آذربایجان شوروی در پی تحریف تاریخی هستند و متأسفانه در این سنوات اخیر جعل تاریخی توسط بازمانده حزب دموکرات ایران دامن زده می‌شود که اهداف ستارخان ملی نبوده است.

پس از برپایی پان‌ترکیسم توسط استعمار و کانون یهود در سده نوزدهم، سیاست‌مداران افراطی ترکیه و باکو نگاه خود را به استان آذربایجان ایران دوختند تا زمینه جدایی این سرزمین را به بهانه تکلم ساکنان آن به زبان ترکی از کشورمان فراهم سازند.

از آن جا که کوشش‌های آنها برای ایجاد تشکل‌های پان‌ترکی در میان آذربایجانی‌های ایران مخاطب چندانی نیافت. پان‌ترک‌ها برای ساخت هویتی نوین از اهالی آذربایجان به تلاش در زمینه فرهنگ روی آوردند. ادبیات داستانی و رمان‌های تاریخی از جمله ابزارهای فرهنگی هویت‌ساز هستند و تأثیری که یک رمان تاریخ بر مخاطبان جوانش می‌گذارد به مراتب بالاتر و بیشتر از متون تاریخی خشک و آکنده از استدلال برای خوانندگان و به ویژه جوانان است. به همین دلیل با کامروز خسروی جاوید تاریخ‌پژوه و استاد دانشگاه به گفت‌وگو نشستیم که در ذیل می‌آید:

*در آغاز پیشینه تاریخی پان‌ترکیسم را بگویید؟

پان‌ترکیسم یک ایدئولوژی ناسیونالیستی و توسعه‌خواهانه است که برپایه آن تمام مردمانی که ترک تبار هستند و یا به زبان ترکی سخن می‌گویند، باید تحت یک ملت و رهبری واحد در دولتی واحد و مستقل متحد شوند.

هدف پان‌ترکیسم گردآوردن همه ترک‌زبانان، از جمله ترک‌زبانان قبرس، بلغارستان، شبه‌جزیره بالکان، آسیای مرکزی، عراق، ایران، افغانستان، ترکستان چین (ایالت سین‌کیانگ)، قفقاز، کریمه، ماوراء قفقاز، تاتارستان، حوالی رود ولگا و سیبری تحت رهبری ترکیه است.

بنیانگذاران پان‌ترکیسم نویسندگان، جهانگردان، روزنامه‌نگاران و ماجراجویان اروپایی و عمدتاً یهودی بودند. نخستین بار از سوی یک خاورشناس مجارستانی یهودی تبار بنام «آرمینیوس وامبری» در دهه ۱۸۶۰ ساخته و مطرح گشت.

آرمینیوس وامبری جاسوس انگلیسی در لباس دراویش

*طرح اولیه پان ترکیسم از سوی ترک‌ها ارائه شد یا یهودیان؟

– نه عمدتاً ترک نبودند «آرمینیوس وامبری» مجارستانی بود. «دوگینی» سفیر فرانسه در چین بوده است. در کتاب خود به اغراق‌گویی در مورد تاریخ ترک‌ها می‌پردازد.

نویسنده یهودی انگلیسی بنام «آرتور ل. دیوید» دستور زبان ترکی به انگلیسی می‌نویسد. در مقدمه کتاب که ۹۰-۸۰ صفحه‌ای در حقیقت ریشه همه نظریات پان ترکیسم را می‌توان دید.

*یعنی تبلیغات پان ترکیسم کاملاً برنامه‌ریزی شده بود؟

انگلستان برای ایجاد ایدئولوژی پان ترکیسم برنامه‌ریزی دقیقی و اهداف مشخصی داشت. نخست چون روسیه در قرن نوزدهم قدرت گرفته بود و با انگلستان در آسیای مرکزی، ایران و افغانستان رقابت داشت. یکی از راهکارهای انگلستان برای مقابله با توسعه‌طلبی روس‌ها تحریک اقوام بود. چون ۲۰ درصد جمعیت روس‌ها را ترک‌ها تشکیل می‌دادند که شامل قرقیزها، تاتارستان، ازبک‌ها، ترکمن‌ها می‌شدند. بنابراین پان ترکیسم یک بازی بزرگ بوده است که برای تحت فشار قرار دادن روسیه پی‌ریزی شده بود. در اوایل قرن بیستم به نویسنده یهودی انگلیسی برمی‌خوریم بنام «آرتور ل. دیوید» که در کتاب خود کوشید تا به ترک‌زبان‌ها حس برتری نژادی و نژادپرستانه بدهد این سیاست با راهبری یک یهودی مجاری ادامه پیدا می‌کند حتی نویسنده مجار به ماوراءالنهر، آران، ترکیه و ایران مسافرت کرده بود که کتابش به نام «سیاحت‌نامه درویش دروغین» به فارسی نیز ترجمه شده است حتی لئون کاهن که یک نویسنده یهودی - فرانسوی است به تبلیغ پان ترکیسم می‌پردازد و یکی از پدران «پان ترکیسم» شناخته می‌شود.

تا اهداف انگلستان تحقق یابد تا نهضت امپراطوری عثمانی از هم پاشیده شود ترک‌ها از سرزمین‌های اسرائیل خارج شوند، مسلمانان متحد نباشند.

انگلیسی‌ها سیاست پان ترکیسم در ترک‌ها و پان عربی‌را در بین اعراب ترویج کردند تا امپراطوری عثمانی فرو پاشیده شود حتی دوبار تئودر هرصل با سلطان عبدالحمید ملاقات کرده بود برای اینکه بتواند اسرائیل را بنا کند.

هم‌زمان با مبارزه ستارخان ایده پان‌ترک‌ها از طریق ترکان جوان در امپراتوری عثمانی در ترکیه قدرت می‌گیرند و در پی جدا کردن آذربایجان ایران همچنین مناطق ترک نشین روسیه بودند و بعدها و در دوره قدرت ترکان جوان دست به قتل و عام آرامنه زدند.

*آن زمان تاریخی مطابق شواهد تاریخی سرزمین‌هایی که از ایران جدا شدند دوست داشتند به ایران برگردند؟ تبلیغات پان ترکی در ایران زمینه رشد نداشت؟

یک روایتی از حسن تقی‌زاده وجود دارد تقی‌زاده پیرمردهایی را در قفقاز، باکو و گنجه دیده است که آنها با چشمان اشک‌آلود به تقی‌زاده می‌گفتند: حاضرند مانند قدیم ظلم و جور ماموران را تحمل کنند و بخشی از ایران و سرزمین‌پدیری‌شان باشیم.

در ایران هویت ملی دیگری برای آذربایجان‌های ایران تعریف نشده بود ستارخان زمانی که به او سفارت روس پیشنهاد می‌کند برای در امان بودن پرچم روس را بر سر در خانه نصب کند جمله معروف دارد می‌گوید: «من می‌جنگم که هفت دولت زیر پرچم ایران باشند» همه رفتار اعمال ستارخان نشان‌دهنده وفاداری او به ایران است. اما متأسفانه بعد از استقلال جمهوری آذربایجان، نویسندگان آذربایجان شوروی در پی تحریف تاریخی هستند و متأسفانه در این سنوات اخیر جعل تاریخی توسط بازمانده حزب دموکرات ایران دامن زده می‌شود که اهداف ستارخان ملی نبوده است و منطقه گرا بوده است و با مرکز نشینان و تهرانی‌ها مبارزه می‌کرد تا حقوق از دست رفته آذربایجانی‌ها را بازیابی کند که کاملاً جعل و تحریف تاریخی است.

یک نویسنده آذربایجانی به نام محمد سعید اردوبادی رمان «تبریز مه‌آلود» را نوشته است که در رمانش سعی دارد چنین القاء کند مشروطه تنها در تبریز شکل گرفته است.

این درحالی است که مشروطه در تهران، گیلان، بوشهر و شهرهای دیگر از جمله تبریز پیگیری می‌شد کتاب دیگر به نام تبریز طوفانی دارد همینگونه عمل می‌کند و کسان دیگری مانند زهتابی در سایت‌های تاریخی پان‌ترکی می‌نویسند و به جوانان القا می‌کنند که پدران‌شان چند نسل در حال مبارزه با دولت مرکزی برای تجزیه هستند.

*آیا کشورهای دیگر مانند دولت آذربایجان از پان‌ترک‌ها حمایت می‌کند؟

نه تنها دولت آذربایجان بلکه ترکیه نیز از سیاست پان‌ترکیسم از نظر مالی و اطلاعاتی حمایت می‌کند. اهداف اصلی پان‌ترکیسم‌ها اتحاد ترک‌های جهان استخاطر واقعی پان‌ترکیسم در آسیای مرکزی است که تلاش دارد بین تاجیک‌ها و ازبک‌ها اختلاف ایجاد کند که در آن صورت پای ایران نیز وسط کشیده می‌شود. جمهوری آذربایجان تلویزیون را در اختیار پان‌ترکیسم می‌گذارد.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۲۲۶۱۵/ادعا-چعلپ-هاپ-ادعا/۲۲۶۱۵>